

Andmekaitse Inspeksioon seiras 15.05.2014 Eesti inimestele mõeldud tasuta nutiseadmete rakendusi. Seiratavaid rakendusi oli kolmkümmend ja seire eesmärgiks oli saada laiaulatuslik ülevaade tingimustest ja praktikatest, kuidas nutirakendused kasutavad inimeste andmeid ja millistele andmetele tahetakse juurdepääsu.

Seire toimus andmekaitse järelevalveasutuste ülemaailmses koostöös ühiselt peetava interneti rehitsemise päeva (Internet Sweep Day) raames. Rehitsemise päeva korraldaja oli ülemaailmne eraelukaitse võrgustik GPEN (global privacy enforcement network). Seiret koordineerivaks asutuseks oli Kanada andmekaitseasutus.

Seiratavateks rakendusteks olid Elektriäpp, Piletilevi, RMK, Bluesec Wifi Bluetooth Unlocker, Taxify, Pargi.ee, KV Üürikad, Swedbank, DigiDoc 3 Android, EMHI Weather, Weekdone, M-Tartu, Anna teada, Starman, TRAFI Eesti, Eesti spordiregister, LHV, Like a Local, Kiiruskaamerad, Stortlyzer GPS Sports Tracker, Rahvuskalender, Kes käis?, DigiDoc, Hall ilm, Elmo kiirloomine, EMT Live, Auto24.ee, Bluetec Wifi Bluetooth Unlocker, Seb Eesti ja Estonia Radio Player.

Läbiviidud seire eesmärk oli saada ülevaade, kui paljude rakenduste puhul on reguleeritud isikuandmete töötlemise kord ja kui lihtsalt on see leitav. Samuti pööras inspeksioon seire käigus tähelepanu andmete hulgale, millele rakendused juurdepääsu küsivad ning kas juurdepääsu küsimine erinevatele andmetele on põhjendatud ja vastavuses reguleeritud korraga. Seire viidi läbi IOSi ja Androidi platvormidel.

Täpsemalt hindas inspeksioon esmalt isikuandmete kasutamise kohta leitavat informatsiooni rakendustepoes (IOS platvormi puhul App Store-is ja Androidi platvormi puhul Google Plays) ning arendaja või rakenduse veebilehel. Seejärel laeti rakendus alla, et saada ülevaade, millistele andmetele soovib rakendus juurdepääsu. Viimaks kasutati rakendust, et näha, kas rakenduse sees on leitav isikuandmete töötlemise kord ja kas see vastab rakenduse poolt küsitud andmete mahule.

Kolmekümnest kontrollitud rakendusest oli isikuandmete töötlemine reguleeritud üheksateistkümmel rakendusel. Kõikidest kontrollitud rakendustest ei soovinud andmete juurdepääsu kolm rakendust ja viie rakenduse puhul oli andmete küsimine põhjendatud vastavalt rakenduse funktsionaalsusele. Kolme rakenduse puhul teeb inspeksioon ettepaneku isikuandmete seaduse paremaks täitmiseks.

Enamlevinud probleemid, millega inspeksioon kokku puutus, olid isikuandmete töötlemise korra puudumine, korra raske leitavus või ei olnud isikuandmete töötlemise kord mõeldud ainult rakendusele, vaid reguleeris kogu ettevõtte isikuandmete töötlemist. Rakenduste puhul, mis koguvad palju isikuandmeid või tahavad paljudele andmetele juurdepääsu, peaks olema isikuandmete töötlemise kord olemas rakendustepoes, rakenduses endas ja/või viitega ettevõtte kodulehel. Kõikide rakenduste puhul ei ole isikuandmete töötlemise kord nõutav, näiteks kui rakendus kasutab andmeid ainult funktsioneerimiseks nagu Kiiruskaamerate rakendus.

Inspeksioon tooks esile järgmised rakendused, kus isikuandmete töötlemine on reguleeritud arusaadavalt ja isikuandmete töötlemise kord on hõlpsasti leitav: Elektriäpp, Taxify, Weekdone, Anna teada, Sportlyzer GPS Sports Tracker ja Blusec Wifi Bluetooth Unlocker.

Isikuandmete töötlemine peab alati olema kooskõlas isikuandmete kaitse seaduse ja teiste õigusaktidega. Isikuandmete kaitse seadus kohustab isikuandmete töötlejat järgima kindlaid põhimõtteid seoses isikuandmetega. Nendeks põhimõteteks on eesmärgikohasuse-, seaduslikkuse-, minimaalsuse-, kasutuse piiramise-, andmete kvaliteedi-, turvalisuse- ja individuaalse osaluse põhimõte.